

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-3-140 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 06-13/152-37
Karar Tarihi : 16.2.2006

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)
Üyeler : Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER : Alper KARAKURT, Bedia Sanem ŞİMŞEK, Osman Tan ÇATALCALI

C.ŞİKAYET EDEN : Ulaş Su adına Dursun BALTACI
Kürkçübaşı Mah. Atmaca Sokak No: 4/2
Fatih – İstanbul

D. HAKKINDA İLK İNCELEME YAPILAN :

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ)
İnkılap Cad. No: 34 Aksaray – İstanbul

Hamidiye Kaynak Suları Sanayi Turizm ve
Ticaret A.Ş.(Hamidiye A.Ş.)
İstanbul Cad. No: 5 Kemerburgaz Eyüp – İstanbul

E. DOSYA KONUSU: İSKİ'nin sanayi suyu satışı yapan firmaların faaliyetlerine engel olmak suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddiası.

- 10 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Şikayet dilekçesinde özetle; İSKİ tarafından 7.12.2005 tarihinde, tankerlerin Fatih-Eminönü-Beyoğlu ilçelerine girişinin yasaklandığı ve 3.1.2006 tarihinde kuyularının kapatılacağına dair bir yazının gönderildiği, ancak ilgili mevzuatta İSKİ'ye kuyuların kapatılmasına yahut su tankerlerinin belirli yerlere girişini engellemeye yönelik bir yetki tanınmadığı, öte yandan anılan bölgelerin çok sayıda sanayi işletmesi barındırdığı, İSKİ'nin yoğun bir iş hacmine sahip olan bölgede gerek kendi tankerleriyle gerekse yan kuruluşu durumundaki Hamidiye A.Ş. vasıtasıyla su dağıtma faaliyetinde bulunduğu ve şikayet konusu uygulamaları ile maksadının tüm su dağıtımını tek elden gerçekleştirmek olduğu, özel teşebbüslere ait kuyuların kapatılmasının ve araçların belli bir bölgeye girişinin engellenmesinin söz konusu teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştırması
- 20

06-13/152-37

nedeniyle 4054 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil ettiği iddia edilerek gereğinin yapılması talep edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 15.12.2005 tarih, 8933 sayı ile giren başvuru üzerine, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 3.2.2006 tarih ve 2005-3-140/İİ-06-BSS sayılı İlk İnceleme Raporu 10.2.2006 tarih ve REK.0.07.00.00-110/6 sayılı Başkanlık önergesi ile 16.2.2006 tarih ve 06-13 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

30

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; İSKİ'nin, sanayi suyu satışı yapan firmaların kuyularını kapatmak ve aynı zamanda Fatih-Eminönü-Beyoğlu bölgesine, sanayi suyu satışı yapan tankerlerin girişini engellemek suretiyle, söz konusu teşebbüslerin faaliyetlerini durdurmasının sosyal regülasyon çerçevesinde gerçekleştirilen bir idari işleme dayanması nedeniyle, 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal olarak değerlendirilemeyeceği ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

40 I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Su endüstrisine talep tarafından bakıldığında, suyun üç temel kullanım amacına hizmet ettiği görülmektedir:

- Hanehalkı kullanımı (içme ve kullanma suyu olarak)
- Endüstriyel kullanım
- Tarımsal kullanım

50 Bu ayırıştırımda, her bir kullanım amacının talep ettiği kalite seviyesi büyük önem taşımaktadır. Buna göre, içme suyu en yüksek kalite standartlarında olması gereken su iken, sanayide kullanılan su için (gıda sektörü gibi özel durumlar hariç olmak üzere) standartlar daha düşük olmaktadır. Yalnızca banyo, mutfak gibi alanlardaki amaçlara hizmet eden kullanma suyu hanelerin yanı sıra, otel, lokanta, ticarethane gibi işyerlerinde de gereklidir. Ancak, konutlarla işyerleri arasında ticari amaç güdümlü güdülmemesine dayanan bir farklılık söz konusudur ve bu farklılık tarifelere de yansımaktadır. Bu husus İSKİ Tarifeler Yönetmeliğinin 10.3. maddesinde

60 *"İşyeri, Sanayi ve Şantiye grubu abonelerinin su kullanım amaçlarının ticari olduğu göz önüne alınarak, bunlara uygulanan su satış tarifesi konutlara göre daha yüksek düzeyde tespit edilir."*

şeklinde ifade edilmiştir.

Şikayet konusu uygulamalar da dikkate alındığında, inceleme kapsamına alınması gereken ürünlerden biri işyerlerine satışı yapılan kullanma suyu olarak ortaya çıkmaktadır. Öte yandan, yine söz konusu uygulamalar, sanayi suyu satışı

06-13/152-37

70 için izin almış olan firmalara yöneldiği ölçüde sanayi suyuyla da yakından ilgilidir. Bu noktada da ürünlerin nitelikleri ve kullanım amaçları arasındaki farklar göz önünde bulundurularak, şikayete konu inceleme bakımından ilgili ürün pazarları; “işyerlerine satışı yapılan kullanma suyu” ve “sanayi suyu” olarak tespit edilmiştir.

1.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

İlgili coğrafi pazar, İSKİ'nin su tesisatı kurmak ve işletmekle görevli ve yetkili olduğu “İstanbul ili büyükşehir belediyesi sınırları” olarak belirlenmiştir.

1.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

80 Ulaş Su unvanlı teşebbüs dilekçesinde; sanayi suyu satışı ile iştiğal ettiğini bu faaliyeti gerçekleştirmesi için yasa ile gerekli kılınan izinleri aldığını ifade ederek, dilekçenin 1 numaralı ekinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ)'ne yapılan başvuru ve bu başvuru sonucu 5.9.2005 tarihinde alınan “Yeraltı Suyu Arama Belgesi”ne, 3 numaralı ekinde Ulaştırma Bakanlığı Kara Ulaştırması Genel Müdürlüğü'nden 14.4.2005 tarihinde alınan “Yetki Belgesi”ne, 4 numaralı ekinde ise İSKİ'nin yapılan analizlerin sonucunda numune suyun sanayi suyu olarak kullanılabilmesine dair 2.7.2004 ve 2.11.2004 tarihlerinde verdiği onaylara yer vermiştir. 6 numaralı ekte ise şikayetçi teşebbüsün “Sanayi Suyu Satış İzin Belgesi”ni yenilemek üzere İSKİ'ye yaptığı başvurunun imza aşmasında olduğuna dair İSKİ'den gönderilen 28.2.2005 tarihli yazı görülmektedir.

90

1.2.1. Yeraltı Sularına İlişkin Mevzuat

1.2.1.1. 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun

100 Yeraltı su kaynaklarının araştırılması, kullanılması, korunması ve tescili 167 sayılı “Yeraltı Suları Hakkında Kanun ile düzenlenmiştir. Bu Kanun'un 2. maddesinde yeraltı suları, yeraltındaki durgun veya hareket halinde olan bütün suları kapsayacak şekilde tanımlanmış; 3. maddesinde yeraltı suyu işletme sahalarının DSİ'nin teklifi üzerine ilgili bakanlıkça (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı) kabul ve ilan edileceği, 4. maddesinde ise “8. madde hükmüne göre” belge alınarak açılması gereken kuyuların adedi, yerleri, derinlikleri ve diğer vasıflarıyla çekilecek su miktarının DSİ tarafından tayin ve tesbit edileceği hükme bağlanmıştır.

Takip eden madde hükümlerinde ise yeraltı suyu aranmasında belge almayı icab ettiren işler için bir sene süreli arama belgesi verildiği (madde 9), arazisinde yeraltı suyu bulunan kimsenin yine DSİ'ye başvurarak kullanma belgesi alması gerektiği (madde 10) belirtilmiştir.

110 3.7.2003 tarihinde kabul edilen 4916 sayılı Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 22. maddesi ile 167 sayılı Kanun'un 4.

06-13/152-37

maddesinin “Kuyu açan kimse, bulunan suyun ancak kendi faydalı ihtiyaçlarına yetecek miktarını kullanmaya yetkilidir”¹ şeklindeki 3. fıkrasına aşağıdaki cümleler eklenmiştir:

120 *“Bu miktarı aşan sular ile sulama, kullanma ve işlenerek veya doğal haliyle içme suyu olarak satılmak üzere çıkarılan yeraltı suları, Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerdeki kaynak suları², 2886 sayılı Kanun hükümlerine uyularak il özel idarelerince kiraya verilir. Tahsil edilen kira gelirinden; yeraltı veya kaynak suyunun çıktığı yer, köy sınırları içinde ise o yerdeki köy tüzel kişiliğine %15, belediye sınırları içinde ise ilgili belediyeye %25 oranında pay verilir.”*

Özetle, yapılan değişiklik, yeraltı sularının İl Özel İdarelerinden kiralanması gereğini doğurmuştur.

I.2.1.2. Yeraltı Suyunun Satışı, Taşınması, Tüketilmesi ve Denetlenmesi Esaslarını Belirleyen Yönetmelik

130 Şikayet konusunun incelenmesi açısından temel teşkil eden yasal düzenleme, İSKİ Genel Kurulunca onaylanarak yayınlanan “Yeraltı Suyunun Satışı, Taşınması, Tüketilmesi ve Denetlenmesi Esaslarını Belirleyen Yönetmelik (Yönetmelik)”tir. Bu Yönetmelik, Tarifeler Yönetmeliğinin aşağıda aktarılan 7.2. maddesi uyarınca çıkarılmıştır:

140 *“Yeraltı ve yerüstü sularının sanayi, inşaat ve benzeri sektörlerde kullanılması için özel kişilerce satılması ve taşınması İSKİ'nin izin ve denetimine bağlıdır. Bu işle iştigal edenlerden, miktarı ve şekli İSKİ Yönetim Kurulunca belirlenen ‘İzin ve Denetim Bedeli’ alınır. Bu amaçla su satanların, taşıyanların ve alanların uygulaması gereken esaslar, Genel Kurulca onaylanacak Yönetmelik ile belirlenir.”*

Yönetmeliğin 2. maddesi ile, yeraltı suyu elde eden ve bu suyun sanayi, inşaat ve benzeri sektörlerde kullanılması için taşıyan ve satan özel kişilerin İSKİ'ye başvurarak;

- Sanayi Suyu Satış İzin Belgesi,
- Sanayi Suyu Taşıma İzin Belgesi

almaları zorunlu kılınmış, yapılan incelemeler sonucunda belirlenen esaslara uygunluğu tespit edilen kişilere verilecek izin belgelerinin geçerlilik süresi de 1 yıl olarak belirlenmiştir.

150

Yönetmeliğin 1 ve 2 numaralı Eklerinde, anılan izin belgelerinin birer örneği yer almaktadır. Yönetmeliğin ilk sayfasında dipnot olarak belirtildiği üzere, bu Eklerde 17.6.2005 tarihinde 1256 sayılı Genel Kurul Kararı ile tadilat yapılmıştır. Bu

¹ Faydalı ihtiyaç, 167 sayılı Kanun'da Yeraltı suyunu kullanacak kimsenin faydalı kullanışları için muhtaç olduğu su miktarı olarak tanımlanmaktadır.

² 21.4.2005 tarihinde kabul edilen 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde değişiklik yapılmasına Dair Kanun ile buraya “(mazbut vakıflara ait sular hariç)” ibaresi de eklenmiştir.

06-13/152-37

tadilatla, izin alan kişilerin uyacakları esaslar arasına, Fatih, Eminönü ve Beyoğlu ilçelerinde su taşınması ve satışı işlerini asla yapmayacakları da eklenmiştir.

Aynı şekilde İzin Belgelerinde yer alan ve Yönetmeliğin 5.7. ve 6.2. maddelerinde düzenlenen bir başka husus da, sanayi suyu satışı ve taşınmasıyla işgal edenlerin faturalarına;

160

“- *İçilmez.*

- *Mutfak ve banyolarda kullanılmaz.*

- *Makine soğutma, fabrikalar, boyahaneler, imathaneler, inşaatlarda kullanılır.”*

ibarelerini eklemek zorunda oluşlarıdır. Bunun önemi, aşağıda da ifade edileceği üzere, sanayi suyu satış ve taşıma izni almış olanların çıkardıkları ve ancak “sanayi suyu” olma niteliğine sahip suları işyerlerine “kullanma suyu” olarak satamayacakları anlamına gelmesidir.

170

Son olarak altı çizilmesi gereken bir diğer husus da, sanayi sularını taşıyacak ve satacak olanlar ile bu suyu satın alarak kullanacak olanların, belirlenmiş olan esaslara uyup uymadığının kontrolünün İSKİ tarafından gerçekleştirildiğidir. Ayrıca Yönetmeliğin 9.6. maddesinde, sanayi suyu satışı yapan kuyuların gereken hallerde kapama işlemlerinin “Müşteri Hizmetleri Daire Başkanlığı denetiminde Emniyet gücü, Zabıta ekibi, Elektrik ve Mekanik Daire Başkanlığı ile ilgili Şube Müdürlüğü, Vakıf Sular Müdürlüğü elemanlarından” oluşan bir ekip tarafından gerçekleştirileceği belirtilmektedir.

1.2.2. İSKİ'nin Yeraltı Sularının Satışına Yönelik Uygulamaları

180

Yeraltı sularının çıkarılması, taşınması, satışı ve denetlenmesi hususlarını düzenleyen hükümlerin ardından, şikayet konusu edilen eylemlerin daha iyi anlaşılması için, gerek şikayet dilekçesinin ekinde yer alan önemli belgelerin, gerekse ilk inceleme sürecinde yapılan görüşmeler sonucu elde edilen bilgilerin ayrıntılı incelenmesi gerekmektedir.

Şikayet dilekçesinin 7 numaralı ekinde İSKİ'den şikayetçi Ulaş Su'ya 2005 yılının sonuna doğru gönderildiği anlaşılan “Kuyu Kapama” konulu yazı yer almaktadır. Bu yazıda tam olarak aşağıdaki ifadelerle yer verilmiştir:

190

“*Fatih, Eminönü ve Beyoğlu ilçelerinde sanayi işletmeleri olmadığından (İdaremiz tarafından kullanma suyu satışı yapan tüm kuyulara sanayi suyu satış izin belgesi verildiğinden, yer altı suyu satışı, taşınması, tüketilmesi ve denetlenmesi esaslarını belirleyen yönetmeliğin 6.2. maddesinde;*

a) *İçilmez,*

b) *Mutfak ve banyolarda kullanılmaz,*

c) *Makine soğutma, fabrikalar, boyahaneler, imalathaneler, inşaatlarda kullanılır, olduğu belirtildiğinden) bu ilçelerde su satışı yapan kuyuların kapatılması ve sanayi suyu taşıyan tankerlerin üç ilçeye girmesinin önlenmesi için sur içine su satışı ve taşıma yapılması 30.6.2005 tarihinden itibaren İdaremiz ve Valiliğimiz tarafından yasaklanmıştır.”*

200

10 numaralı ekte³ ise İSKİ'nin İstanbul Valiliği'ne yazdığı, Valiliğin 30.12.2004 tarihinde tebellüğ ettiği⁴ "Şehir İçine Tankerlerin Sokulmaması" konulu yazı görülmektedir. Bu yazıda İSKİ daha önce "izinsiz ve denetimsiz olarak kuyu suyu satan ve taşımacılığını yapan firmaları" ve "bunların toplum sağlığına, trafik düzenine ve vergi kaybı ile deprem bölgesi olan [İstanbul'un] yer altı yapısına" verdiği zararları bildirdiğinden hareketle, turistik tesisler ile otel ve lokantalarda kontrolsüz ve hijyenik olmayan su kullanımının engellenmesi için tek yolun, tankerlerin şehir içine sokulmaması olduğu vurgulanmıştır. Aynı yazıda İSKİ'nin işyerlerine verdiği suyun fiyatlarıyla ilgili olarak şu açıklamalar yapılmıştır:

210

"İdareimizce 01.01.2005 tarihinden itibaren işyerlerine verilen su fiyatında %35-40 civarında indirim yapılmış olması (1 m³ su fiyatı 2003 yılında 4.900.000 TL, 2004 yılında 4.400.000 TL iken, 2005 yılında ise 3.000.000 TL'ye düşürülmüştür), ayrıca Merkezi hükümetin KDV oranında (suda) %10 civarında indirim yapması ile 2005 yılında oluşacak su fiyatlarında büyük düşüş olacaktır."

220

Söz konusu yazı üzerine Valilik gereğinin yapılması için kaymakamlıklara yazı yazmıştır. Zeytinburnu Kaymakamlığına gönderilen yazı örnek olarak 11 numaralı ekte yer almaktadır. Ancak, yine Valilikten İSKİ'ye gönderilen 16.3.2005 tarihli bir yazı (12 numaralı ek) tam tersi yönde bir görüşe yöneliktir. Yazıdan anlaşıldığı üzere, Turistik Otelciler, İşletmeciler ve Yatırımcılar Birliği, İSKİ'nin belirli ilçelere tankerle su taşınmasını engelleme uygulaması hakkında şikayetçi olmuş, Valilik de İSKİ'den turizmin olumsuz yönde etkilenmemesi için söz konusu uygulamanın sona erdirilmesini istemiştir.

230

Benzer bir şikayet Valiliğe, Bakırköy Sanayi Suyu Tedarikçileri Derneği tarafından da ulaştırılmıştır. 28.11.2005 tarihli dilekçede (13 numaralı ek) kuyu kapama uygulamasının geçerli olduğu bölgede birçok tekstil ve sanayici firmaların bulunduğu ve bunların "ihtiyacı olan suyun İSKİ tarafından karşılanmasının teknik ve maliyet açısından mümkün olmadığı" ifade edilmiş, uygulamanın sanayicilerin faaliyetleri açısından da olumsuz sonuçlar doğuracağı iddia edilmiştir.

240

İstanbul İl Genel Meclisi Üyesi Mehmet Özoğul'un İl Özel İdaresi Genel Sekreterliğine hitaben yazdığı 9.9.2005 tarihli yazıda (9 numaralı ek); İSKİ'nin, ticari araçlarıyla faaliyette bulunan firmalardan belirli bedeller karşılığında aldıkları izinlerden bahsedilmiş, İSKİ'nin de yer altı suyu kullanarak Hamidiye A.Ş. su tankerleri ve İSKİ amblemleriyle su tankerleriyle faaliyetini devam ettirmekte olduğu belirtilmiş, ancak İSKİ'nin taleplerini Valilik makamına ve bağlı müdürlüklerine ve çeşitli birimlere yazılı müracaatla iletmesinin yetki kargaşasına yol açtığına altı çizilmeye çalışılmıştır.

³ Şikayet dilekçesinin içinde verilen ek sıralamasında hata yapılmış, bu yüzden ek numaralandırması 9 numaralı ekten itibaren kaymıştır. Raporda ve kararda, belgelerin üzerinde yazılan ek numarasına atıf yapılmaktadır.

⁴ Şikayet dilekçesinde de, yazının üstüne sehven 29.12.2005 tarihinin yazıldığı ifade edilmiştir. Yazının 2004 yılının sonunda Valiliğe gönderilmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Raportörlerce şikayetçi ile yapılan görüşmelerde, İSKİ'nin kuyu kapatma uygulamasının kapsamına ilişkin yeterli veri sağlanamamıştır. Öte yandan, elde edilen bilgiler ancak belirli kuyuların kapatılmış olduğu yönündedir. 20'den fazla kuyunun faaliyette bulunduğu bölgede Ulaş Su firmasının kuyusunun da daha önce İSKİ'nin kendilerine bildirdiği 3.1.2005 tarihinde kapatıldığı, şikayetçinin bu uygulamaya ilişkin olarak İstanbul Bölge İdare Mahkemesi nezdinde dava sürecini başlattığı görülmektedir.

250 Şikayetçi aynı zamanda kendi fiyatlarıyla Hamidiye A.Ş.'nin fiyatları arasında çok büyük bir fark olduğunu belirtmiş ve bu durumun tankerle su alan firmaları zor durumda bıraktığını iddia etmiştir. Bu iddiaya yönelik olarak sunulan fatura örneklerinde; Hamidiye A.Ş.'nin 16 tonluk bir tankeri (KDV hariç) 70 YTL fiyatla satarken, şikayetçi firmanın fiyatının 35 YTL olduğu görülmektedir. Aşağıda 1 m³ suya İSKİ, Hamidiye A.Ş. ve şikayetçinin uyguladığı fiyatlar yer almaktadır; bunlar içinde İSKİ tarifelerinin şebekeden erişilen suya ilişkin olduğunun altı çizilmelidir:

Tablo 1: İSKİ, Hamidiye A.Ş. ve Ulaş Su'yun Fiyatları

İSKİ'nin işyerlerine uyguladığı fiyat tarifesi* (şebeke ile)	3 YTL/ m ³
İSKİ'nin sanayi ve şantiyelere uyguladığı fiyat tarifesi*	3 YTL/ m ³
Hamidiye A.Ş.'nin fiyatı (tanker ile)	(.....) YTL/ m ^{3**}
Ulaş Su'yun fiyatı (tanker ile)	(.....) YTL/ m ³

* Kaynak: www.iski.gov.tr

** Atık su bedeli dahil

260

İSKİ'nin "Tanker ve Kuyu Suyu İşyeri" başlığıyla 1,5 YTL/ m³ olarak belirleyip tahsil ettiği bir tarife de mevcuttur. Raportörlerce yapılan görüşmeler sonucunda bu tarifenin tankerle su alan işyerlerine uygulanan atık su bedeline işaret ettiği anlaşılmıştır. Dolayısıyla, şikayetçi firmanın uyguladığı fiyata, söz konusu atık su bedeli eklendiğinde nihai bedel Hamidiye A.Ş.'nin fiyatına eşitlenmektedir.

270 Şikayetçinin verdiği bilgiler ve gönderdiği faturalar doğrultusunda görüşülen oteller, şikayetçi ve benzeri firmalardan tankerle su almanın daha az maliyetli olduğunu ve İSKİ'nin, buldukları bölgeye bu tankerlerin girişini engellemeleri neticesinde daha pahalı su almak durumunda kaldıklarını ifade etmişlerdir. Şikayet dilekçesi ekleri arasındaki Bakırköy Sanayi Suyu Tedarikçileri Derneği'nin yazısında isimleri yer alan sanayi kuruluşları ile de görüşülmüş, Fatih, Eminönü ve Beyoğlu ilçelerinin sınırlarında yer alması da, bu bölgeler yakınında yer alan söz konusu kuruluşların bir kısmı tankerle su alımına devam ettiklerini, bir kısmı ise şebekeye bağlanarak su temin ettiklerini belirtmişlerdir.

280 Bu noktada belediye iktisadi teşekkülü niteliğindeki Hamidiye A.Ş.'nin %55,02 hissesine İstanbul Büyükşehir Belediyesi sahipken, İSKİ'nin de şirkette %44,88 oranında pay sahibi olduğu belirtilmelidir. Tablo 2'de de görüldüğü üzere geri kalan hisseler de belediyenin diğer kuruluşlarına aittir. İnceleme kapsamında elde

06-13/152-37

edilen bilgiler şebeke suyuna erişimi olmayan yerlere tankerlerle su taşınması faaliyetinin söz konusu üç bölge için tamamen Hamidiye A.Ş. vasıtasıyla yürütülmekte olduğuna işaret etmektedir.

Tablo 2: Hamidiye A.Ş. Ortaklık Yapısı

HİSSEDAR	PAY ORANI (%)
İstanbul Büyükşehir Belediyesi	55,02
İSKİ Genel Müdürlüğü	44,88
İDO A.Ş.	0,05
İGDAŞ	0,02
İSTON A.Ş.	0,02
Toplam	100,00

* Kaynak: www.ibb.gov.tr

1.2.3. Değerlendirme

290

Yukarıda yer verilen yasal düzenlemeler ve inceleme kapsamında ulaşılabilen bilgi ve belgeler İSKİ'nin yer altı suyu çıkarılması, taşınması ve satışına ilişkin temel bir soruna işaret etmektedir. Bu sorunun tam olarak anlaşılabilmesi için öncelikle kullanma suyu ile sanayi suyu arasındaki ayrıma dikkat edilmesi gerekmektedir. Buna göre; İSKİ bir süredir devam ettirdiği anlaşılan uygulaması sonucunda çeşitli izin prosedürlerinden geçen firmalara "sanayi suyu" satmaları için izin vermektedir. Ancak bu firmalar çıkardıkları suyu yalnızca sanayi kuruluşlarına değil, aynı zamanda, şikayetçinin kendisinin de işaret ettiği üzere, oteller gibi işyerlerine de satmaktadır. Bizzat İSKİ'nin Yönetmeliği doğrultusundaki yasal düzenleme, sanayide kullanılabileceği tespit edilen suyun işyerlerindeki ihtiyaçlar için uygun olmadığını vurgulayacak şekilde olmasına rağmen, bugüne kadar sanayi suyunun kullanma suyu olarak satılmasına izin verdiği anlaşılmaktadır.

300

Dolayısıyla, şikayetin doğmasına sebep olan uygulamanın esas olarak ilgili mevzuata uygunluğun sağlanması bakımından geç kalmış bir uygulama olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Aynı şekilde, aksi yöndeki söz konusu uygulamanın bugüne kadar devam etmesinde İSKİ'nin kendi karar ve eylemlerinin payı olduğu da söylenebilir. Nitekim İSKİ'nin yukarıda yer verilen yazışmalarındaki "*idaremiz tarafından kullanma suyu satışı yapan tüm kuyulara sanayi suyu satış izin belgesi verildiğinden*" ifadesi bu durumu gösterir niteliktedir.

310

Gerek inceleme sırasında yapılan görüşmelerden, gerekse şikayetçinin göndermiş olduğu faturalardan anlaşıldığı üzere sorun, sanayi suyu satışının değil, işyerlerine yapılan tankerle su satışının engellenmesidir. Otellerin, tankerle taşıma ve satış yapan firmalardan daha ucuza su alabildiklerini belirtmeleri bir yanılsamaya yol verecek niteliktedir: bu otellerin daha ucuza aldıkları su kullanma suyu değil, sanayi suyudur.

06-13/152-37

320 Bu doğrultuda şikayete konu edilen uygulama, kuyu kapatma ve tankerlerin Fatih, Eminönü, Beyoğlu bölgesine girişinin engellenmesi olarak ikiye ayrıldığında, ilk uygulamanın yukarıda sözü edilen yanlışlığın (sanayi suyu olarak satışına izin verilen ürünün kullanma suyu olarak satılması) düzeltilmesi paralelinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan, yine İSKİ'nin yazışmalarındaki ifadeler, işyerlerinin şebekeden su almalarının istendiğini göstermektedir. İşyerlerine uygulanan tarifede indirimle gidildiği de bu doğrultuda ifade edilmiştir. Ancak şebeke suyuna erişimleri çeşitli sebeplerle geçici ya da kalıcı olarak mümkün olmayan işyerlerine Hamidiye A.Ş. su götürmektedir. Hamidiye A.Ş.'nin kuruluş amaçları incelendiğinde, söz konusu teşebbüsün, İstanbul'da şebeke hattı bulunmayan yerlere, İSKİ adına şehir suyu dağıtımının yapılması ile görevlendirildiği görülmektedir. Bu yönüyle, şebeke suyuna erişimi olmayan ya da çeşitli sebeplerle geçici olarak şebeke suyundan yararlanmayan Fatih, Eminönü, Beyoğlu bölgesindeki kullanıcılara Hamidiye A.Ş. tarafından tankerlerle kullanım suyunun satılması, İSKİ'nin asli fonksiyonu olan bir uygulamadır.

340 Kuyu kapatılmasının yanı sıra tankerlerin Fatih, Eminönü, Beyoğlu bölgelerine girişinin engellenmesi uygulamasına bakıldığında, durumun, temel anlamda İSKİ'nin kararlarından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Ancak, yukarıdaki açıklamalar burada da göz önünde bulundurulursa, tankerlerin anılan bölgelere girişinin engellenmesinin, genellikle bu bölgeler dışında konuşlanmış olan sanayi kuruluşlarının faaliyetlerini zedelemeyeceği, İSKİ'nin kapatma kararının dışında kalmış, yani faaliyetine devam eden kuyuların da bu sanayi kuruluşlarına satış yapmaları önünde engel olmadığı da açıktır. Nitekim uygulamada Fatih-Eminönü-Beyoğlu bölgesinde kuyu sahibi olup da bu bölge dışında yer alan ve yalnızca sanayi kuruluşu niteliğindeki yerlere satış yapan teşebbüslerin faaliyetlerine devam ediyor olmaları, yukarıdaki öngörüye doğrular mahiyettedir.

350 J. SONUÇ

Düzenlenen rapora, toplanan delillere ve incelenen dosya kapsamına göre; İSKİ'nin, sanayi suyu satışı yapan firmaların kuyularını kapatmak ve aynı zamanda Fatih-Eminönü-Beyoğlu bölgesine, sanayi suyu satışı yapan tankerlerin girişini engellemek suretiyle, söz konusu teşebbüslerin faaliyetlerini durdurmasının sosyal regülasyon çerçevesinde gerçekleştirilen bir idari işleme dayanması nedeniyle, 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal olarak değerlendirilemeyeceğine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

360